

vat tämän työn alusta loppuun, korkein viikkopalkka mitä kuka heistä voi ansaita oli kolme dollaria viikossa. Valmistajaa kuunneltuja hohtimia, hän muovatlee kukan lehden kätensä ovat altuisen rauhan, kun kaiken päivää täytyy käsiä kuumia hohtimia. Sellainen emi, missä kukin työläinen vala kukkansa alusta loppuun on iselle parempi siitä syystä, että lepoa sormien polttamisesta ja telua. Mutta tehtailijat pitävät ajako-systeemiä parempana siitä, että he saavat palkata suojoukon harjoittelijoita pienellä ralla.

Hyönteollisuudessa ovat työsuhteet jokseenkin samanlaiset, sillä istehöyhenet ja tekokukat valmistetaan samolassa tehtaissa ja työläistavallisesti oppivat kummankin matin. Hyvä jakaja ja liimaaja sellainen joka jakaa höyheniä ja os liimaa höyhenhanttaja — ei voi olla enempää kuin kuusitoista laria viikossa.

Viidenkymmenen tunnin työpäiväko valittiin kaikissa tehtaissa luonnottomasti muutamia, missä oli tännössä viidenkymmenen tunnin rikko. Työpäivän pituus oli deksasta kahteentoista tuntiin ja i tuntia päivälisdomaa. Kireimäläköinä eivät tytöt koskaan lähet kotiin kello kuudelta. He otyössä seitsämään, kahdeksaan ein yhdeksäänkin saakka illalla uantaisiin kello viiteen; mutta kello tuli viisi, oli aina vielä valmistettavana ennen lähtöä, kului tunti, siis kello kuusi. Kaikesta ylityöstä maksettiin e saman talsan mukaan malsaiivat tavalliseen päivätyö. Jotkut tehtailijat pidättivät ä puolen tunnin palkan, jos he stivivät työstä kymmenen mla. Tiedän yhden tehtaasta, misertti suljettiin kymmenen mlä jälleen kahdeksan ja jokavttö, joka ei ollut silloin sisäinetti puolen päivän palkan. sityöläkää ei koskaan pantu itöön kukkateollisuudessa ja nteollisuudessa. Aina kun val tarkastaja kävi tehtaissa pillo lapsat puhuhuoneeseen ja äöihin.

läiset olivat olosuhteet ennen nämä työläiset ryhtyivät järjespuuhin. Mutta huolimatta sii-

TOVERITAR 10-VUOTIAS

julkaisu on jo painosta valmis, joten on parasta kiirehtiä tilausten lähettämässä, jos aijotte saada itsellenne tämän mielenkiintoisen ja arvokkaan julkaisun.

ä, että kukka- ja höyhenitehtailijat yhdistynein voimin koettivat murtaa työläistensä järjestyshankkeet, oli työläisten joukossa muutamia siksi tarmokkaita, jotka pitivät järjestyshankkeita yllä siksi, kunnes saivat toisetkin ymmärtämään järjestyksen tarpeellisuuden.

Naisten ammattiyhdistyksiin kanta New Yorkissa ja sen avustamana me onnistuimme saamaan työläiset koolle vuonna 1917 ja silloin perustettiin kukka- ja höyhenitehtailijain järjestö ja liitettiin se American Federation of Laboriin.

Järjestöme avulla me ensin onnistuimme lyhentämään työpäivää kolme tuntia, ja silloin vasta alkoivat työt täysin käsitettävään miten helppä ennen on riistetty, ja he alkoivat yhä suuremmissa luvuissa liittyä järjestöön ja alkoivat toimimaan asemansa parantamiseksi.

Vuonna 1919 me päätimme vaatia paremmat työolot, lyhemmät työpäivät ja korkeammat palkat. Neljänkymmenen neljän tunnin työviikko, lauantai puolipäivää vapaaksi, viisi illallista juhlapäivää täydellä palkalla, yleinen kolmen dollarin palkan korotus kaikille työläisille, harjoittelijain lukuun otettuna ja puolttoista palkkaa ylityöstä ja yötyöstä ja että ei ketään saa pakottaa ottamaan työtä kotiin valmistettavaksi, ja myöskin unio tunnustettavaksi.

Ainoa keino, miten voittoa vaativaksemme, oli yleislakon kautta. Sinä päivänä kun lakko julistettiin, telkesivät tehtailijat tehtaansa ovet etteivät tytöt pääseet ulos, ja sitten pitivät erinomaisia puheita työläisilleen ja lupasivat antaa heille kaikki mitä unio vaati. Mutta huolimatta tästä tehtailijain ankarasta vastarinnasta, yli tuhannen tyttöä pysyi lakossa kaksi viikkoa järjestyshankkeen puolesta. Ja mainio joukko tyttöjä he olivat, suurin osa heistä ollen amerikalaislyntyisiä.

Eräs ryhmä ei halunnut mennä enään työhön siihen tehtaaseen, missä olivat työskennelleet ennen lakkoa, joten yhtöön täytyi maksaa kullekin heistä seitsemän dollaria viikossa enemmän palkkaa, että sai heidät takaisin. Työt tekivät tämän vaatimuksen, rangastakseen tehtailijaa sen johdosta, että hän ei allekirjottanut union sopimusta.

Jotkut ihmiset luulevat, että me hävisimme lakkomme. Päinvastoin, me voitimme suuresti. Olemme onnistuneet kohottamaan noin viidentuhannen työn ehtojen ja moraalien tällä teollisuusalalla.

Nykyään nämä tytöt ansaitsevat kahdestakymmenestäviidestä, kolmeenkymmenen viiteen dollarin viikossa. Myöskin panimme voimaan lapsityöläin kohottamalla harjoittelijain palkan viidestä kahteentoista dollarin viikossa. Nykyään eivät

työnantajat palkkaa lapsia kymmenen dollarin viikkopalkalla, mieluummin palkkaavat tottuneempia työntekijöitä ja maksavat hieman enemmän. Toivomukseni on, että läheisessä tulevaisuudessa saamme lapsityön poistetuksi myöskin kotona suoritetusta anslytyöstä

Muistan erään italialaisen vaimon, joka tapasi ottaa työtä kotiinsa siitä tehtaasta, missä minä olin työssä. "Kuinka te saatte työt valmiiksi niin pian?" kysyin häneltä kerran. Hän vastasi: "Minulla on neljä lasta. Kaksi heistä käy koulussa, mutta kaksi on vielä liian nuoria kouluun, joten panen heidät laittamaan varsia höyheniin ja liimaamaan kukkia. Ja kun toiset lapset tulevat koulusta auttavat he myöskin. Naapurillani on kolme lasta, joille annan kymmenen senttiä päivässä siitä, kun he auttavat minua. Ja näin minä pidän heidät pois kadulta tappelemasta toisten lasten kanssa."

Enemmistö näistä, jotka ottavat työtä kotiin, ovat italialaisia. Ei ole ihme se, että italialaisten lapsia tässä kaupungissa pidetään kovin tylsäpäisinä koulussa, siitä syystä että he ovat hidasoppisia.

Tässä on murhenäytelmä, jota teletse ei näe — nämä lapset pidetään altuisen sisälle sulettuina ja seki henkinen että ruumiillinen elämänsä surkastutetaan ylellisellä työntöillä ja myrkyillä, mitä he hengittävät kirkissa ja höyhenissä käytetyistä väriaineista. Jos lääkärit tarkastaisivat kaikki kukka- ja höyhenitehtailijain löytäisivät he yhdeksänkymmentä prosenttia näistä lapsista potemassa nenä- ja kurkkuvikoja, jotka ovat johtuneet kukka- ja höyheniteollisuudessa käytetyistä väriaineista.

Järjestöme on pieni, mutta on se yhtäkaikkii voimakas ase tehtailijoita vastaan. Tehtailijat pitävät meitä altuisesti silmillä ja ovat valmiina ottamaan takaisin kaikki ne myönnytykset mitä ovat olleet pakotetut tekemään, niin pian kuin ensimmäinen tilaisuus aukeaa.

Järjestöme kuitenkin toivoo, että kaikki työläiset pian huomaavat, miten tärkeästä merkityksestä unionimme heille todella on, ja että he kaikki liittyvät yhteen lokaalimme I5853, siten torjuakseen kaikki tehtailijain hyökkäykset.

AKINA A

nyt sitä on julkilausuttu runtoivomuksia ja arvosteluja Toaren sisällöstä lukijain taholta ajakokouksen arvostelun jälestä. ä niissä jo olekin kylliksi toiselle "osviittaa" ja etenkin sitkun vielä Toverin kustannuskokous lähitulevaisuudessa u painavat sanansa.

ta nämä toivomukset joka suhantullisivat käytäntöön otetuksiksi Toverittaren avustajain ja envalitajain olla asiassa myötilittamassa.

katselemme uutisia eri paikkunilta, niin huomaamme niissä n yksipuolisuutta. Paikkakuntaitä, jos ne ovat taidolla kokoon tyjä lukee mielenkiinnolla. Mutis niiden sisältö on suunnilleen, niin se tekee yksitoikkoisen tuksen. Esim. jos jokainen alirjeensä lauselmalla: "Kun täällä ole pitkään aikaan näkynytuksia" j.n.e. Sellaiset samantaiset selittelyt vievät turhan tiloku muu asia kerrottuna sen a, olisi paljoo sopivampaa. Ukirjoittajat valittavat kömpelyy-

tä y.m., joka myös on turhaa tilanhaaskausta. Jos otamme tällaisia selkkoa huomioon ja muutenkin koettamme sisältää kirjoituksiin asiallisuutta, saamme paikkakuntakirjeet paljoo mielenkiintoisemmiksi, monipuolisemmiksi ja samalla säästämme lehden palstoja arvottomilta asioilta.

Jotkut innostuvat kirjoittamaan lehteen silloin kun ovat joutuneet paikkakunnallaan riitaan jonkun kanssa ja alkavat sitten lehdessä maksaa kalavelkojaan. Jättäkää pois tämä tapa, se vain tuottaa vahinkoa lehdelle. Näitä tällaisia joskus pääsee huomaamatta lehteen pujahtamaan, vaikka roskakori onkin suuri ja sinne kyllä sopisivat. Toiseksi, toimittaja ei voi olla mikään Salomon, joka tietäsi aina joka kerta, kuka asassa on oikeassa. Kaikki "paha-verta" synnyttävät jutut pitäisi pohtia paikkakunnalla, varsinkin jos ne eivät ole yleisempiä asioita, eikä tarjota riittäjuttuja y.m. turhia tarinoita lehteen, vaikka tämä onkin "meidän oma lehtemme."

Arvostelut lehden sisältöön nähden yksinään eivät asiaa muuta. Pitäisi jokaisen ajatella kirjoittaessaan, onko lehteen alottu kirjoitus kyllin asiallinen tulkakseen tuhansien ihmisten luettavaksi.

Tämän ei saa lamaannuttaa kirjoittajia. Tarkotus on sanoa, että jokainen tästä eteenpäin koettaisi kyhäätä parempaa ja parempaa. Silloin

kehtaamme levittää lehteimme yhä suuremmalle lukijakunnalle.

Naiset ovat nykyään yhtä kiihottuneita suuntaridoissa kuin miehetkin. Usea kiihkeä sosialistipuolueen kannattaja on lähettänyt vihan salamoita Toverittaren viime aikoina. Sanovat eroavansa lehtemme lukijakunnasta, "elkä vesissä silmin." — Tihän asiaan ei toimitus halua ka-jota. Sellaista lehteä ei ole olemassa, joka kaikkea tyydyttäisi. Sosinpa vain niiden "pommittajain" e-levan silnä ristituleksa, jossa Toverittaren toimitus on ollut viime aikoina, niin tietäisivät mitä on nykyään olla kansan palvelijana.

Annetaan nyt asiain kehittyä ja tarkastellaan asemaa ja asioita etkä mennä sokeina eteenpäin, elkä kiihkomiellisinä hävitetä sitä, mitä on ripeällä toiminnalla aikaansaatu.

Ne naiset, jotka eivät nyt juuri "prikulleen" ajattele asioista Toverittaren suunnan mukaisesti, eivät pahene lehden lukemisesta. Jos työläinen pelkää vallankumouksellisen sosialismin tartuntaa, ei hän ole silloin selviillä vesillä. Toverittarelle on tie viitotettu ja sen on sitä seurattava. Vasemmistososialistien oijelmaan mukaisesti se jakaa vallastusta tuhansille luokkasiskolle.

Naiset! Te olette nostaneet leh-temme siihen asemaan, missä se nyt on. Teillä ei ole syytä peräytyä ja

menettää saavutuksianne, varsinkaan nyt, kun olette tilaisuudessa laajentamaan lehteä sen kymmenentenä vuonna, tilaajamäärän ollessa kymmenessä tuhannessa. Nyt on väpientistä ahkerammin toimittava ja levitettävä Toveritarta jokaiseen kolkkaan, missä suomalaisia asustaa.

Idässä R. V. on puhannut toista naisten lehteä "kilpailijaksi Toverittarelle". Tuohon asiaan olisi paljonkin paksemista, mutta jätän sen, sillä arvelen sen olevan vain "voiteen haaskausta".

Toveritar Kymmenvuotias on valmis!

Lukekaa tässä lehdessä oleva arvostelu. Toimikaa nopeasti ja lähettäkää runsaasti tilauksia. Tämä on julkaisu, jota ei saa muulloin kuin kerran kymmenessä vuodessa. Tämän julkaisun rinnalla ovat vuotuiset julkaisut vähäpätöisiä. Naiset, Toverittaren lukijat! Näyttäkää, että NAISTEN LEHDEN kymmenvuotisjulkaisu saa suurimman lukijakunnan kuin mikään muu suomalainen julkaisu tällä mantereella.

Älkää perustako suuntaridoista, vaan hankkikaa itsellenne oman leh-tenne juhla-julkaisu. Nyt on aika lähettää tilauksia. Toveritar Kymmenvuotias postitetaan tilaajille sitä mukaa kuin tilauksia konttoriin saapuu.

Toveriuudella: H. M.